

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในช่วงปฏิรูปการศึกษา(พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหาร
และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

นางสาวสุนีย์ บุญทิม

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-368-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา
(พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

นางสาวสุนีย์ บุญทิม

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-368-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS
DURING THE EDUCATIONAL REFORM (B.C. 1996-2007) AS EXPECTED BY
ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, EDUCATIONAL REGION SIX**

Miss Sunee Boontim

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration**

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-368-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2539-2550)ตามความคาดหวังของ
ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 6

โดย นางสาวสุนีย์ บุญทิม

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

สุนีย์ บุญทิม : การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 (A STUDY OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS DURING THE EDUCATIONAL REFORM (B.C.1996-2007) AS EXPECTED BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, EDUCATIONAL REGION SIX) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อมรชัย ดันติเมธ, 150 หน้า. ISBN 974-334-368-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร จำนวน 103 คน ครู จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูในคุณลักษณะ 2 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา _____ บริหารการศึกษาศาสตร์
 สาขาวิชา _____ บริหารการศึกษาศาสตร์
 ปีการศึกษา _____ 2542

ลายมือชื่อนิติ _____
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4183819627 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : DESIRABLE CHARACTERISTICS/ SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS/
EDUCATIONAL REFORM/ EDUCATIONAL REGION SIX

SUNEE BOONTIM : A STUDY OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF
SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS DURING THE EDUCATIONAL REFORM
(B.C.1996-2007) AS EXPECTED BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE GENERAL
EDUCATION DEPARTMENT, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. AMONCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 150 pp. ISBN 974-334-368-7

The purpose of this research was to study the desirable characteristics of secondary school administrators during the educational reform (B.C. 1996-2007) as expected by administrators and teachers of secondary schools under the jurisdiction of the General Education Department, Educational Region six. Samples were 103 administrators and 361 teachers. Instrument used in this research were questionnaires. Data were analyzed by the statistic package for social science and presented in items of frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test

Research findings were as follows :

1. The desirable characteristic of secondary school administrators as expected by the administrators and teachers in two characteristics, personality characteristics and professional characteristics, were at the highest level
2. The comparison of the administrators' and the teachers' expectation to all desirable characteristics of the secondary school administrators was not significant differences

ภาควิชา _____ บริหารการศึกษา _____
สาขาวิชา _____ บริหารการศึกษา _____
ปีการศึกษา _____ 2542 _____

ลายมือชื่อนิสิต _____
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ปองสิน ชูวัฒนกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ที่เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งได้กรุณาตรวจสอบ และให้ข้อคิดเห็นในการปรับ แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จนมีความเหมาะสมสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์ ดร.จักรพรรดิ วัฒนา นายเนาวรัตน์ สวัสดิ์ และนายอภิชาติ จีระวุฒิ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่อุดหนุนทุนวิจัยส่วนหนึ่งให้ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ พี่ดัชฎีบัณฑิต และเพื่อนา มหาวิทยาลัยบริหารการศึกษาที่ห่วงใยสอบถามความก้าวหน้าตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ นางเพ็ญศรี ศรีเหลา พี่สาวที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลืองบประมาณในการศึกษาครั้งนี้ให้ได้รับผลสำเร็จด้วยดี

ความดีหรือคุณประโยชน์ที่พึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำคุณความดีนั้น ให้แก่ผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน

สุนีย์ บุญทิม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550)	11
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	20
โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา	21
ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน	23
คุณลักษณะของผู้บริหาร	26
คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3	วิธีดำเนินการวิจัย	62
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	62
	สมมุติฐานของการวิจัย	62
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
	การสร้างเครื่องมือ	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
	การวิเคราะห์ข้อมูล	67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
	ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา	76
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550)	88
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
	สรุปผลการวิจัย	99
	อภิปรายผล	104
	ข้อเสนอแนะ	120
	รายการอ้างอิง	123
	ภาคผนวก	129
	ประวัติผู้เขียน	150

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	64
2	จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน	67
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	71
4	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน	72
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	73
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการ	74
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	75
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคาดหวัง ของผู้บริหารและครู	76
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ (ความรู้) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความ คาดหวังของผู้บริหารและครู	79
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ (ทักษะทางการบริหาร) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครู	83
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม ความคาดหวังของผู้บริหารและครู	87
12	เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านบุคลิกภาพ	88
13	เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวิชาชีพ (ความรู้)	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวิชาชีพ (ทักษะทางการบริหาร)	93
15	เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาชีพ.....	96

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย